

УДК 342.92

Валерія Белінгіо,*аспірант кафедри адміністративного права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ – ПІДПРИЄМЦІВ

У статті розглянуті теоретичні підходи до поняття «адміністративна відповідальність». Досліджено питання адміністративної відповідальності суб'єктів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Проаналізовано новели в законодавстві щодо притягнення суб'єктів надання адміністративних послуг до адміністративної відповідальності. Окрема увага приділена прогалинам у законодавстві в досліджуваній сфері та запропоновано шляхи їх подолання.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, посадові особи, адміністративні правопорушення, адміністративні послуги, державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців.

Постановка проблеми. У контексті активного розвитку інституту адміністративних послуг в Україні як такого, що спрямований на максимальне забезпечення прав та інтересів громадян, все частіше постає питання відповідальності суб'єктів надання таких послуг. Одним із видів відповідальності в українському законодавстві є адміністративна. Словосполучення «адміністративна відповідальність» використовується у великій кількості нормативно-правових актів, хоча його визначення так і не було дано на законодавчому рівні. У науці адміністративного права питання адміністративної відповідальності є одним із найбільш дискусійних, існує багато підходів до його розуміння. У зв'язку із цим важливо з'ясувати зміст даного поняття, а також розглянути проблеми відповідальності окремих суб'єктів.

Питання адміністративної відповідальності було та залишається в полі наукового інтересу багатьох учених, зокрема: В. Авер'янова, А. Агапова, О. Бандурки, А. Берлача, Ю. Битяка, С. Братуся, І. Галагана, В. Галунько, Є. Герасименко, І. Голосніченка, Є. Додіна, Т. Коломоець, В. Колпакова, О. Леонідової, Д. Лук'янця, С. Стеценка, Ю. Тихомирова, Ю. Шемшученка.

Водночас актуальним нині та мало дослідженим є питання адміністративної відповідальності суб'єктів надання адміністра-

тивних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Мета статті – характеристика адміністративної відповідальності суб'єктів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Виклад основного матеріалу. Перед тим як досліджувати адміністративну відповідальність суб'єктів надання адміністративних послуг, необхідно проаналізувати наукові підходи до визначення адміністративної відповідальності. Як вже вказувалось на початку, в законодавстві відсутнє визначення даної правової конструкції, на відміну від науки адміністративного права.

Тож адміністративна відповідальність – це:

1) правові відносини, що утворюються під час застосування уповноваженими органами до винної особи покарання, передбаченого санкцією правової норми, що порушена, або норми, що забезпечує її захист, з метою покарання суб'єкта неправомірної поведінки, попередження та профілактичного впливу на правопорушника [22, с. 24];

2) застосування у встановленому порядку уповноваженими на це органами і службовими особами адміністративних стягнень,

сформульованих у санкціях адміністративно-правових норм, до винних у вчиненні адміністративних проступків, що містять державний і громадський осуд, засудження їх особи і протиправного діяння, що виявляється у негативних для них наслідках, які вони зобов'язані виконати, і переслідують цілі їх покарання, виправлення і перевиховання, а також охорони суспільних відносин у сфері радянського державного управління [5, с. 41];

3) особливий вид юридичної відповідальності, якій властиві усі ознаки останньої (вона настає на основі норм права, за порушення правових норм, конкретизується актами компетентних органів, пов'язана з державним примусом). З іншого боку, адміністративна відповідальність є складовою частиною адміністративного примусу: їй властиві усі його якості (здійснюється у рамках позаслужбового підпорядкування тощо) [2, с. 280-281];

4) визначення повноважними державними органами через застосування адміністративно-примусових заходів обмежень майнових, а також особистих благ та інтересів за здійснення адміністративних правопорушень [7, с. 266];

5) застосування до правопорушників загальнообов'язкових правил, що діють у сфері управління та інших сферах, адміністративних стягнень [9, с. 189];

6) форма реагування держави на правопорушення, яке виявляється в застосуванні повноважними державними органами, службовими особами, громадськістю до винної особи адміністративних санкцій у межах і порядку, встановлених законодавством; це обов'язок правопорушника звітуватись за свою протиправну поведінку і перетерплювати за неї несприятливі наслідки, що передбачені санкцією правової норми [4, с. 84];

7) певний стан (етап) суспільних відносин, який виникає внаслідок неправомірної поведінки осіб і передбачає застосування уповноваженим на те органом (посадовою особою) до таких осіб обмежень їхніх прав і свобод або покладання на них додаткових обов'язків у порядку і на умовах, передбачених нормами адміністративного законодавства [13, с. 23];

8) механізм реалізації в адміністративному порядку санкції правової

норми, яка має форму стягнення. У даному розумінні поєднується застосування стягнень, обов'язок знати обмежень внаслідок застосування стягнення та реалізації цього обов'язку, відповідні правовідносини, а також вияв примусового методу держави та реакція на правопорушення. Власне, інститут

адміністративної відповідальності являє собою нормативну модель механізму реалізації в адміністративному порядку санкцій правових норм, які мають форму стягнень [12, с. 8];

9) вид юридичної відповідальності, що являє собою сукупність адміністративних правовідносин, які виникають у зв'язку із застосуванням до фізичних та юридичних осіб, котрі вчинили адміністративні правопорушення, особливих адміністративних санкцій – заходів адміністративної відповідальності, які тягнуть для них обмеження морального, матеріального та організаційного характеру і накладаються уповноваженими на те органами чи посадовими особами на підставах і в порядку, передбачених нормами адміністративного права [8, с. 51];

10) специфічна форма негативного реагування з боку держави в особі її компетентних органів на відповідну категорію протиправних проявів, згідно з якою особи, які їх вчинили, повинні дати відповідь перед повноважним органом за свої неправомірні дії і понести за це адміністративні стягнення у встановлених законом формах і порядку [6, с. 10];

11) примусове, з додержанням встановленої процедури застосування правомочним суб'єктом передбачених законодавством за вчинення адміністративного проступку заходів впливу, які виконані правопорушником [11, с. 290].

Визначення адміністративної відповідальності також було дано в кількох законопроектах. Зокрема, в розділі II проекту Постанови Верховної Ради України «Про Концепцію реформи адміністративного права України» (№ 6054 від 11.09.2000 р.) зазначено, що інститут адміністративної відповідальності – засіб державного примусу, який використовується для боротьби з неправомірними діяннями [20]. Відповідно до ч. 1 ст. 8 проекту Кодексу України про адміністративні проступки (№ 5558 від 26.05.2004) адміністративна відповідальність – це засіб охорони та захисту суспільних відносин, що використовується державою як адміністративний примус і полягає в застосуванні до суб'єкта адміністративного проступку адміністративних стягнень та заходів впливу, встановлених цим Кодексом [15].

Отже, бачимо багатогранність підходів до розуміння терміна, зокрема, через виділення такої ознаки, як настання санкцій або обов'язкове застосування примусу до порушника. Очевидно, що адміністративна відповідальність – це вид юридичної відповідальності, що застосовується уповноваженими органами до суб'єкта правопорушення у вигляді передбачених законодавством заходів адміністративного примусу.

Правопорушниками можуть бути посадові особи публічної адміністрації, зокрема і суб'єкти надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Суб'єктами надання адміністративних послуг відповідно до ст. 1 Закону України «Про адміністративні послуги» є орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги [16].

Сьогодні суб'єктами надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців є Міністерство юстиції України та його територіальні органи, виконавчі органи місцевого самоврядування, місцеві органи виконавчої влади, нотаріуси, інші акредитовані суб'єкти.

Тож розглянемо адміністративну відповідальність суб'єктів надання адміністративних послуг за порушення у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Відповідно до ч. 1 ст. 19 Закону України «Про адміністративні послуги» посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги, адміністратори несуть дисциплінарну, цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність, передбачену законом, за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг [16].

Кодексом України про адміністративні правопорушення (надалі – «КУпАП») визначені склади правопорушень та міра адміністративних стягнень у тому числі і за порушення вимог у сфері надання адміністративних послуг.

Так, за порушення законодавства у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців до суб'єктів надання адміністративних послуг відповідальність встановлена статтею 166-11 КУпАП. Даною статтею передбачена адміністративна відповідальність у вигляді накладення штрафу на посадових осіб за такі діяння: – ч. 1) порушення встановлених законом строків для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця (штраф від 3400 грн. до 6800 грн.), – ч. 1) вимагання не передбачених законом документів для проведення державної реєстрації (штраф від 3400 грн. до 6800 грн.), – ч. 2) дії, передбачені ч. 1 цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі самі порушення (штраф від 5100 грн. до 8500 грн.), – ч. 3)

порушення встановленого законодавством порядку пересилання реєстраційних справ юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців поштовими відправленнями (штраф від 170 грн. до 255 грн.), – ч. 4) порушення встановленого законом порядку зберігання реєстраційних справ юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців (штраф від 1020 грн. до 1360 грн.), – ч. 5) дії, передбачені ч. ч. 3 або 4 цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення (штраф від 2550 грн. до 3400 грн.), – ч. 1) інші порушення встановленого законом порядку проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця (штраф від 3400 грн. до 6800 грн.) [10].

Цілком зрозумілими є перелічені склади адміністративних правопорушень, крім складу, сформульованого в ч. 1 ст. 166-11 КУпАП – інші порушення встановленого законом порядку проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця. У даному випадку важко зрозуміти логіку законодавця щодо того, які саме правопорушення підпадають під категорію «інші», а тому слід на це звернути увагу та внести відповідні зміни до КУпАП, конкретизувавши категорію «інші порушення».

Варто звернути увагу на суми стягнень, встановлені КУпАП за вказані адміністративні правопорушення, які були збільшені. 06.10.2016 Верховною Радою України було прийнято закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запровадження європейських стандартів захисту прав власності та економічних інтересів громадян та інвесторів», яким передбачено посилення адміністративної відповідальності. До ч. 1 ст. 166-11 КУпАП були внесені зміни та встановлений штраф у межах від 3400 грн. до 6800 грн. замість встановлених раніше розмірів у сумі від 340 грн. до 680 грн. А також статтю було доповнено частинами, які встановлюють відповідальність за вчинення правопорушень, передбачених ч. 1, ч. 3-4 ст. 166-11 КУпАП, особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення [18]. Законодавець значно підвищив суми стягнення за вчинення адміністративних правопорушень, що повинно послугувати стимулом для суб'єктів надання адміністративних послуг та призвести до зменшення кількості правопорушень, оскільки в попередній редакції КУпАП визначені суми штрафів були явно неефективними і давали можливість для зловживання суб'єктам надання адміністративних послуг, замість того, щоб виконувати

превентивні функції. У зв'язку із цим повністю підтримуємо дану законодавчу ініціативу.

Разом із тим ні КУпАП, крім ст. 166-11, ні іншими нормативними актами не передбачено можливості для притягнення державного реєстратора до адміністративної відповідальності за такі порушення у сфері державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця, як, наприклад, за порушення встановленого законодавством порядку електронної державної реєстрації, за порушення строків оформлення і видачі виписок, витягів з Єдиного державного реєстру, видачі (надсилання) повідомлення про відмову в проведенні державної реєстрації, видачі (надсилання) повідомлення про залишення без розгляду документів, поданих державному реєстратору, недотримання порядку та термінів передачі реєстраційних справ у разі зміни місцезнаходження юридичної особи, зміни місця проживання фізичної особи – підприємця, якщо нове місцезнаходження юридичної особи або місце проживання фізичної особи – підприємця розташоване на території іншої адміністративно-територіальної одиниці [17]. Не зрозуміло, чи можуть дані правопорушення підпадати під формулювання «інші порушення встановленого законом порядку проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця» згідно з ч. 1 ст. 166-11 КУпАП. На нашу думку, потрібно визначити в КУпАП конкретні склади адміністративних правопорушень, не вживаючи таких загальних формулювань, як «інші», задля уникнення непорозумінь та належного захисту прав громадян.

Досліджуючи питання адміністративної відповідальності суб'єктів надання адміністративних послуг, варто згадати проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування за порушення законодавства у сфері надання адміністративних послуг» № 2191а, внесений Кабінетом Міністрів України в червні 2013 на розгляд до Верховної Ради. У проекті пропонувалось внести статтю 188-43 до КУпАП та встановити адміністративну відповідальність за такі правопорушення, вчинені вперше або повторно: – неповідомлення або несвоечасне повідомлення суб'єктом надання адміністративної послуги суб'єкта звернення або адміністратора про відмову в наданні адміністративної послуги; – порушення суб'єктом надання адміністративної послуги строків надання такої послуги; – порушення суб'єктом надання адміністративної послуги, підприємствами,

установами або організаціями, що належать до сфери його управління, строків подання необхідних для надання адміністративної послуги документів або інформації; – відмова суб'єкта надання адміністративної послуги суб'єкту звернення в наданні адміністративної послуги з підстав, не встановлених законом; – стягнення із суб'єкта звернення не передбачених законом платежів за надання адміністративних послуг; – неповідомлення або несвоечасне повідомлення адміністратором суб'єкта звернення про можливість отримання адміністративної послуги, оформленої суб'єктом надання адміністративних послуг, або відмову в наданні такої послуги; – безпідставна відмова адміністратора суб'єкту звернення у прийнятті заяви на отримання адміністративної послуги та документів, що додаються до неї; – порушення суб'єктом надання адміністративних послуг заборони стосовно приймання заяв суб'єктів звернень щодо надання адміністративних послуг або видачі результатів їх надання (в тому числі рішень про відмову в їх наданні), якщо такі послуги надаються через центр надання адміністративних послуг, крім випадків подання заяв через Єдиний державний портал адміністративних послуг [19].

Даним законопроектом передбачалась відповідальність за ці порушення у вигляді накладення штрафу на посадових осіб від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ці ж дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню, тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятдесяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При цьому передбачались додаткові зміни до Кодексу законів про працю України, що накладають обов'язок розірвати трудовий договір з посадовою особою, адміністратором у разі повторного протягом року порушення нею законодавства у сфері надання адміністративних послуг [19].

Даний проект був відхилений Верховною Радою України. Справді, деякі його положення потребували коригування.

Як зазначається в науково-практичному коментарі до Закону України «Про адміністративні послуги» за загальною редакцією В. П. Тимощука, фактично у цьому разі йдеться про два стягнення за одне порушення (хоча формально ці стягнення належать до двох різних видів юридичної відповідальності). Ця проблема породжена концептуальною неправильністю наявної в Україні інституту адміністративної відповідальності представників публічної адміністрації (в т. ч. посадових осіб органів виконавчої влади та

органів місцевого самоврядування). Адже, за загальним правилом, адміністративна відповідальність – це відповідальність приватних осіб перед органом публічної адміністрації. Порушення посадових осіб публічної адміністрації повинні бути б розглядатися як дисциплінарні порушення в тому числі з можливістю застосування таких санкцій, як грошовий штраф та звільнення [14, с. 306].

До того ж зі змісту статті 188-43 неможливо визначити суб'єкт адміністративної відповідальності, формулювання викликає сумнів щодо того, хто має бути притягнутий до відповідальності: суб'єкт надання адміністративної послуги чи посадова особа. Крім того, як влучно зазначено Д. Тихоною, стаття містить вісім окремих складів адміністративних правопорушень, кожен з яких має різний ступінь суспільної шкідливості і суб'єкт його вчинення. Натомість сума стягнення визначена однаково [21, с. 68].

Незважаючи на низку проблемних питань, законопроект мав на меті встановити відповідальність за правопорушення з боку посадових осіб, які надають адміністративні послуги населенню, чим забезпечити належне дотримання прав громадян. Тому що в Україні посадових осіб до кращого виконання обов'язків спонукає саме наявність високого рівня персональної відповідальності.

Висновки

Підводячи підсумки, слід зазначити, що, по-перше, необхідно закріпити визначення поняття «адміністративна відповідальність» на законодавчому рівні. У вітчизняній доктрині адміністративного права є багато напрацювань у цій сфері, які могли би бути використанні законодавцем.

По-друге, враховуючи важливість інституту надання адміністративних послуг для суспільства, окрему увагу варто звернути на відповідальність суб'єктів їх надання у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, оскільки саме цей інститут забезпечує відповідний рівень законності в країні в даній сфері. Законодавство не повинно обмежуватись однією статтею в КУпАП за порушення законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, необхідно доповнити КУпАП додатковими складами адміністративних правопорушень, а саме: за порушення встановленого законодавством порядку електронної державної реєстрації, за порушення строків оформлення і видачі виписок, витягів з Єдиного державного реєстру, видачі (надсилання) повідомлення про відмову в проведенні державної реєстрації, видачі (надсилання) повідомлення про зали-

шення без розгляду документів, поданих державному реєстратору, недотримання порядку та термінів передачі реєстраційних справ у разі зміни місцезнаходження юридичної особи, зміни місця проживання фізичної особи – підприємця, якщо нове місцезнаходження юридичної особи або місце проживання фізичної особи – підприємця розташоване на території іншої адміністративно-територіальної одиниці, за стягнення із суб'єкта звернення не передбачених законом платежів за надання адміністративних послуг.

Саме тому інститут адміністративної відповідальності суб'єктів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2-х т. : Том 1. Загальна частина / Ред. Колегія : В. Б. Авер'янова (голова). – К. : «Юридична думка», 2004. – 584 с.
2. Бахрах Д. Н. Адміністративное право : учебник для вузов / Д. Н. Бахрах. – М. : БЕК, 1996. – 368 с.
3. Битяк Ю. П. Адміністративное право Украины (Общая часть) : учебное пособие / Ю. П. Битяк, В. В. Зуй. – Харьков : Одиссей, 1999. – 224 с.
4. Бондаренко Г. П. Адміністративна відповідальність в СРСР / Г. П. Бондаренко. – Львів : ЛДУ, 1975. – 176 с.
5. Галаган И. А. Административная ответственность в СССР / И. А. Галаган. – Воронеж : ВГУ, 1970. – 267 с.
6. Герасименко Євген Станіславович. Питання реформування інституту адміністративної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Є. С. Герасименко ; Київський національний університет ім. Т. Шевченка. – К., 2000. – 21 с.
7. Додін Є. В. Законодавство про адміністративну відповідальність / Є. В. Додін // Державне управління: теорія і практика / за заг. ред. Авер'янова В. Б. – Київ: Юрінком Інтер, 1998. – 274 с.
8. Іванцов В. О. Адміністративна відповідальність: узагальнюючий підхід до визначення поняття / В. О. Іванцов // Право і Безпека. – 2014. – № 3. – С. 48–53.
9. Коваль Л. В. Административная ответственность / Л. В. Коваль // Советское административное право : учебник / под ред. Р. С. Павловского. – Киев : «Вища школа», 1986. – 204 с.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 (з наступними змінами та доповненнями).
11. Колпаков В. К. Адміністративно-деліктний правовий феномен : монографія / В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
12. Лук'янець Д. М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми правореалізації : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право

і процес; фінансове право; інформаційне право» / Д. М. Лук'янець ; НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Д., 2007. – 35 с.

13. Мота А. Ф. Адміністративна відповідальність військовослужбовців за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Мота Андрій Федорович. – Хмельницький, 2001. – 171 с.

14. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» [Електронний ресурс] / за заг. ред. В.П.Тимощука. – К.: ФОП Москаленко О.М. – 392 с. – Режим доступу : http://pravo.org.ua/files/administr/Komentar_Web-HL_.pdf

15. Проект Кодексу України про адміністративні проступки від 26.05.2004 № 5558 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=5558&skl=5

16. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203–VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – ст. 409 (з наступними змінами та доповненнями).

17. Про відповідальність у сфері державної реєстрації [Електронний ресурс] // Юридичний вісник України. – 2014. – № 43.2014. – Режим доступу : http://yurinform.com/ru/yuridichnyi_visnyk_ukrainy/overview/?id=5814

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запровадження європейських стандар-

тів захисту прав власності та економічних інтересів громадян та інвесторів : проект Закону України від 05.09.2016 № 5067 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59923.

19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування за порушення законодавства у сфері надання адміністративних послуг : проект Закону України від 01.06.2013 № 2191а [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=47218

20. Про Концепцію реформи адміністративного права : проект Постанови Верховної Ради України від 11.09.2000 № 6054 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?skl=4&pf3516=6054

21. Тихонова Д. С. Нормативні засади адміністративної відповідальності посадових осіб Державної реєстраційної служби України за порушення законодавства у сфері надання адміністративних послуг / Д. С. Тихонова // Право і Безпека. – 2014. – № 2. – С. 65–70.

22. Хорошак Н. В. Адміністративні стягнення за законодавством України : монографія / Н. В. Хорошак. – Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – 172 с.

В статье рассмотрены теоретические подходы к понятию «административная ответственность». Исследован вопрос административной ответственности субъектов предоставления административных услуг в сфере государственной регистрации юридических лиц и физических лиц – предпринимателей. Проанализированы новеллы в законодательстве по привлечению субъектов предоставления административных услуг к административной ответственности. Особое внимание уделено пробелам в законодательстве в исследуемой сфере и предложены пути их преодоления.

Ключевые слова: административная ответственность, должностные лица, административные правонарушения, административные услуги, государственная регистрация юридических лиц, физических лиц –предпринимателей.

The article deals with theoretical approaches to the concept of «administrative liability». The question of administrative liability of subjects of administrative services in the sphere of state registration of legal entities and physical persons entrepreneurs has been examined. New law of imposition of administrative sanctions against entities providing administrative services is analyzed. Special attention is paid to the legal gaps in the sphere of interest, and proposed ways to overcome them.

Key words: administrative liability, public servants, administrative sanctions, administrative services, state registration of legal entities, physical persons entrepreneurs.